

Ministerie van OCW
T.a.v. de heer A. Slob, Minister voor Basis- en Voortgezet
Onderwijs en Media en aan mevrouw Van Engelshoven,
Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16375
2500 BJ 's-GRAVENHAGE

Utrecht, 22 november 2017

Betreft: Lerarenregister van, voor en door de beroepsgroep

Geachte heer Slob, geachte mevrouw Van Engelshoven,

Als vertegenwoordigers van de schoolbesturen in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs hebben wij kennis genomen van de passages in het Regeerakkoord over het lerarenregister. De harde voorwaarde voor dit Kabinet bij de verdere uitwerking daarvan is dat het register straks van, voor en door de docent moet zijn. Daarnaast zal lesontwikkeling, intervisie en evaluatie van lessen erkenning krijgen in het lerarenregister, omdat deze onderdelen bijdragen aan de kwaliteit van onderwijs.

Wij zijn positief over deze koers van het nieuwe Kabinet ten aanzien van het lerarenregister. Als werkgeversorganisaties zijn wij voorstander van een lerarenregister dat daadwerkelijk *van, voor en door de leraar* is. En een register dat werkt als stimulans en hulpmiddel voor leraren om te blijven werken aan professionele ontwikkeling en om het gesprek hierover aan te gaan met hun leidinggevende.

Om dit te bereiken is het belangrijk dat het een register is waar de leraar zich door aangesproken voelt en dat aansluit bij de schoolpraktijk. Leraren verzorgen onderwijs in samenwerking met collega's, stemmen met elkaar af en brengen lesbezoeken aan elkaar. Dat zijn niet alleen belangrijke bouwstenen voor onderwijskwaliteit, maar ook voor een voortdurende professionele ontwikkeling.

Op basis van de cao's in het po, vo en mbo en het beleid van individuele schoolbesturen hebben leraren hier substantiële professionele ruimte en ontwikkeltijd voor gekregen. Op schoolniveau wordt gewerkt aan versterking van de professionele ontwikkeling van leraren en onderwijsteams. Hoewel het lerarenregister van, voor en door de leraar moet zijn, is het van belang dat er bij werkgevers voldoende draagvlak bestaat. Ook al beoogt de nieuwe wet de positie van de leraar te versterken, het bevoegd gezag van de scholen is en blijft eindverantwoordelijk voor en aanspreekbaar op de kwaliteit van het onderwijs inclusief de kwaliteit van individuele leraren en teams. Dat vraagt om meer dan een gezonde dialoog tussen de werkgevers en de vertegenwoordigers van de beroepsgroep die het lerarenregister verder vormgeven.

Realiteit

De huidige werkelijkheid van het lerarenregister staat hier echter ver van af. Wij hebben aanzienlijke zorgen over hoe het register vorm krijgt.

Op dit moment gaat de aandacht niet naar de goede dingen en dreigt het lerarenregister vooral een technisch-bureaucratische exercitie te worden die ver afstaat van de leraren in de klas en van de praktijk binnen scholen. De Onderwijsraad beschrijft die (dreigende) ontwikkeling ook in zijn

recente adviesrapport. De belangrijkste zorg van de raad is *‘dat bij de voorgenomen structuur en besluitvormingsprocedures rondom het register de aandacht verschuift naar administratieve handelingen in plaats van daadwerkelijk bekwaamheidsonderhoud. Dat versterkt de negatieve sfeer rondom het register en kan betekenen dat het register in onvruchtbare aarde landt. Daarnaast heeft de raad als zorg dat bepaalde randvoorwaarden om het beoogde doel te halen, niet op orde zijn’*.

Schoolbesturen en scholen in onze sectoren ondervinden dagelijks dat draagvlak voor het lerarenregister onder leraren ontoereikend is. Veel scholen maken een start met de gegevenslevering voor het register, maar wijzen op de complexe wet- en regelgeving in het kader van de benoemingsgrondslagen en op (de risico's van) een forse toename van de administratieve lasten. Ook de onduidelijke en trage totstandkoming van transparante en betrouwbare herregistratie- en valideringseisen zorgt voor veel vragen onder leraren, scholen en besturen, zo bemerken wij uit signalen van onze achterban. In een eerder stadium hebben wij gewezen op belangrijke inhoudelijke en procedurele randvoorwaarden die voor de ontwikkeling van het lerarenregister nodig zijn, zie daarvoor de bijlage. Wij voelen ons daarin gesteund door de Onderwijsraad die in zijn advies van 11 oktober 2017 jl. aan u pleit voor “een eenvoudige uitwerking van het register die een snelle start mogelijk maakt”.

Samengevat

Schoolbesturen opereren op dit moment in een vacuüm: ze moeten van alles, zonder dat het register wordt gedragen door het merendeel van hun leraren. Schoolbesturen bevinden zich daarmee in een lastige positie. Wij pleiten daarom voor een heroverweging op onderdelen van het nu ingezette proces om te komen tot een lerarenregister. Wil het nieuwe kabinet een succesvol lerarenregister, dan moet het lerarenregister geïmplementeerd worden met een sterk en breed draagvlak onder scholen en leraren. Dat zal in de gegeven omstandigheden niet mogelijk zijn, zo schatten wij in.

Graag gaan wij met u het gesprek aan om te bezien hoe van het lerarenregister alsnog een succesvol instrument voor bekwaamheidsonderhoud kan worden gemaakt en over de randvoorwaarden die voor een geslaagde implementatie van het lerarenregister van belang zijn.

Met vriendelijke groet,

Hein van Asseldonk – VO-raad

Rinda den Besten – PO-raad

Ton Heerts – MBO Raad

Bijlage

Belangrijke inhoudelijke en procedurele randvoorwaarden voor een goed werkend lerarenregister zijn:

- Transparante procedures van opname, herregistratie en doorhaling in het register inclusief de arbeidsrechtelijke en financiële gevolgen daarvan;
- Duidelijke communicatie naar besturen en scholen, transparante procedures voor een zorgvuldige aanlevering en invoering van gegevens met beperkte administratieve lasten en kosten voor de schoolorganisatie en leraar/docent zelf;
- Een beroepsstandaard met groot draagvlak onder leraren/docenten én hun leidinggevenden;
- Herregistratiecriteria die zijn vastgesteld door de beroepsgroep in samenspraak met de scholen en sectororganisaties;
- Beschikbaarheid voldoende en adequaat nascholingsaanbod, afgestemd op de opleidings- en bijscholingsvraag van leraren, scholen en besturen;
- Transparante en voor alle aanbieders toegankelijke procedures voor de validering van nascholingsaanbod;
- Inzicht in de kosten die gemoeid zijn met de te volgen nascholing voor de herregistratie, wie deze kosten moet dragen en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn;
- Werken in het onderwijs moet ook aantrekkelijk blijven voor professionals die op een later moment in hun carrière de overstap willen maken naar het onderwijs.